

[Poul Møller.]

det måske ikke er så let længere for erhvervs- livet at få kreditter i udlandet. Vi har skjult handelsbalancens nøgne kendsger- ning, at vi køber mere, end vi sælger, at vi har et underskud i vor samhandel med udlandet, som er meget betydeligt. Det har vi skjult ved at låne; således som så mange mennesker her i landet er tilbøjelige til at leve på lån, leve på kreditgivning, leve på afbetaling, således har vi også gjort det samfundsøkonomisk.

Ser vi på statsfinansernes stilling, hvad gjorde man så under valgkampagnen? Fortalte socialdemokraterne, at statsfinan- serne ville gerere sig således, at man til de normale indkomststigninger på godt 1 milliard kr., vi ville få, derudover skulle lægge et beløb på 1½-2 milliarder i nye skatter og afgifter? Blev det røbet for vælgerne? Eller var det en af de hemmeligheder, man bevarede for sig selv, så man sikrede sig, at ingen fik noget at vide om det før valget?

Det var ikke således, at man ikke havde mulighed for at lægge kortene på bordet; det var ikke således, at den højtærede finansmini- ster ikke måtte vide en hel del om dette pro- blem. Det er jo ikke nye udgifter, vi står over for; bortset fra tjenestemændenes lønfor- højelse er der i denne folketingsssamling ikke blevet vedtaget udgiftsstigninger. Det var altså gamle udgiftsstigninger, det var noget, man vidste ville give en vældig byrde i det kommende finansår. Men hvad gjorde finansministeren? Hvad gjorde finansmini- steren, da han blev opfordret til at svare, oven i købet i den officielle form, som folketingets spørgetid må have? Hvad svarede finansministeren den 9. september 1964, 13 dage før valget? Medlemmerne ved det, det kan læses i Folketingstidende. Finansministeren lagde ikke kortene på bordet. Finansministeren udtalte sig i kryp- tiske vendinger; han udtalte, at der ville være indtægtsstigninger normalt og auto- matisk på godt 1 milliard kr., og de udgiftsstigninger, man kendte til, ville være på 700 mill. kr., hvortil ville komme nogle andre; men han sagde ikke, at der ville blive tale om nogle andre på op til 2 milliarder kr., som ville skabe et finan- sielt behov for staten på det betydelige beløb, vi her står over for. Mon ikke mange

vælgere går og tænker på disse problemer? Det er rigtigt, at statens udgifter er steget, men det er også rigtigt, at denne udgifts- stigning var almindelig bekendt for den, der kendte statsfinanserne før den 9. sep- tember i fjor, og det kan ikke være rigtigt, at den højtærede finansminister ikke vidste det den dag, da han skulle besvare spørgs- mål i folketingets spørgetid.

Det siges, at vi alle er ansvarlige for disse udgifter. Vi er også rede til at bære en væ- sentlig del af ansvaret herfor, men vi har dog lyst til at tage visse forbehold under denne behandling. Det er regeringen, der møder os med udgiftsforslag. Det er rege- ringen, der kommer i dette folketing med sine udgiftslove. Ville det da ikke være rimeligt, om det var regeringen, der, når den fremsatte udgiftslovene, redegjorde for, om der inden for de gældende ind- tægtsmuligheder var dækning for de beløb, som disse udgiftslove skal indbringe? Kan man gå ud fra, at oppositionen altid skal regne med, at når regeringen kommer med udgiftslove, er der ikke penge til at betale disse udgifter med? Det må dog være finansministeren med alle hans embeds- mænd, med hans budgetkontor, med hans finansdepartement, med hans skattedepar- tement, det må dog være ham, der er i be- siddelse af det fornødne overblik over statens finanser.

Det kan da ikke være os, der jo ikke engang kan få uvildige udtalelser fra finansministerens embedsmænd. Det er nu fastslået indtil trivialitet i denne folke- tingssamling, at hvis embedsmændene skal møde os i udvalgene, må de kun sige det, som finansministeren eller andre ministre ønsker de skal sige. Ja men det vil altså sige, at vi ikke kan få den uvildige sag- kundskab, i hvert fald ikke fra regerings- kontorerne, som vi skulle have for at kunne bedømme, om udgiftslovene kan holdes inden for indtægtsrammerne.

Det bliver nødvendigt for folketinget at tage det problem op, om vor budgetkon- trol overhovedet er i orden. Hvad har man gjort for at skabe den fornødne bud- getkontrol? I virksomheder, der er langt mindre komplicerede, men også har stor omsætning, har man en løbende kontrol med udgifter, med omkostninger. Moderne maskiner kan gøre det muligt at have en